

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak terek, četrtek in soboto, s jutranje izdaje opoldne, večerne izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kafipotom“ ob novem letu vrod po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6 60
pol leta 6 . 60 . . . 3 30
četrt leta 3 . 40 . . . 1 70

Posamične številke stane: 10 viš.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri dopoldne.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlano naročnine se ne odzivamo.

Oglašni in posilniški se računajo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnina in oglasje je plačati loco Gorice. Dopisi n. se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 30 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trzinu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Krojaska zadruga“ — propadla.

Po neveljavnem občenem zboru.

V četrtek je bil torej občni zbor „Krojaské zadruga“. Dasi ni veljaven in se bo moral vršiti kmalu zopet, vendar nam je prinesel vsaj nekaj jasnosti, — prinesel nam je račune za l. 1902., ki kažejo v drastični luči, kam je spravila sicer krasno trgovino klerikalna nespretnost in neumnost.

„Gorica“ je priobčila v soboto te račune. S temi v roki dokažem dvoje, namreč:

1. Da je zapustil bivši poslovodja zadrugo zares aktivno in da ni on kriv, ako ni stala še na boljših nogah;

2. da so spravili „K. z.“ v propad šele potem, ko je bivši poslovodja že odšel. Vpro-pastili so jo klerikalni nesposobnosti s pomočjo Centrifuge.

Evo dokaz iz priobčenih računov! Klerikalci, ki čitajo te vrste, naj vzamejo v roko „Gorico“ od sobote, da se prepričajo o žalostni istini, katero jim tu razkrijem.

Račun bilance dokazuje, da je imela zadruga 31. dec. 1902. imovine ali aktiv... K 144.303 84.

(Ako odštejete v računu zgubo K 11.352 20 od izkazane „imovine“, dobite gornjo svoto, ki so čista imovina ali aktiva.)

Dolgovine ali pasiv pa je bilo (— po odstetju podpornega in rezervnega zalog, ker ta je dolžna zadruga pač le sama sebi! —) ... K 148.137 11, torej bi bilo po tej bilanci „zgube“ le K 3833 27.

Prve tri postavke v računu zgube pa kažejo, da so odpisali na vrednosti blaga, oprave in dolžnikov celih K 7694 03. — To torej kaže, da je bila „Krojaska zadruga“ konec leta 1902. skoro za 4000 K aktivna. Ker bivši poslovodja letos sploh ni več vodil zadruga, marveč drugi, je to dokaz, da so nastopili njegovo dedščino skrajno nesposobni ljudje, ki so spravili zadrugo v propad.

Da pa bivši poslovodja ni mogel eudežev delati, marveč da je tiščal „K. z.“ k tlom klerikalni sistem, ki je uničil že mnogo zadrug ter onemogočal vsako zdravo podjetje, nam zopet neoporečno dokazujejo ti računi. Evo dokaz!

Račun prometa kaže, da so prodali celo leto za 162.482 K 21 v blaga. — To je že odlična svota! Gotovo ni prodal toliko blaga noben drug trgovec v Gorici. Po visokosti tega prometa bi morala torej stati „K. z.“ najbolje med vsemi trgovci z manufakturami v Gorici!

Od 162.492 21 K prodanega blaga izkazujejo kosmatega dobička (— soštev prve tri postavke v računu! —). K 16.203 74 ali povprek 10%. — S tem dobičkom bi izhajal vsak trgovec, toda „Krojaska zadruga“ je morala propasti, za kar pa ni kriv poslovodja, kajti vsaka zadruga je dragocen aparat, ki ne more nikdar tekmovali s trgovcem. Svoječasno sem dokazal v „Soči“ in na mnogih shodih, da solidnemu trgovcu se ni bali nobene konsumne ali zadržne prodajalnice, ker te imajo tako visoke režijske stroške, da z njimi lahko vspešno tekmuje vsak trgovec.

Tudi „K. z.“ so morali spraviti v težave preveliki režijski stroški. Že račun za l. 1901. kaže, da so bili režijski stroški v resnici višji nego je bilo dobička. Tako kaže tudi ta račun za l. 1902., da je bilo pravih (— odstetj prve tri postavke odpisov K 7694 03 —) režijskih stroškov celih K 19.861 11, kar daje nasproti izkazanemu dobičku efektivne zgube K 3657 37. — Ali je za to zgubo poslovodja kriv? Le norci in zlo neži morejo to trdit! — Noben trgovec bi ne izdal le za plače osebju K 9208, kakor je to morala „K. z.“, — in dočim bi trgovec v enakih razmerah dobro izhajal, — je morala zadruga propasti!

In da je „K. z.“ morala propasti, dokazujejo ti računi vsakomur, ki ni slep ali zaslepljen! Namesto pa, da bi bili klerikalci uvedli v „K. z.“ resilne reforme, t. j. znižali režijo ali zvišali dobiček, so v svoji priznani nespretnosti spravili „K. z.“ — na boben! In da so jo spravili na boben po nepotrebnem, ker so nesposobni in nevedni, da je strah in groza, evo dokaz iz teh računov.

Bivši poslovodja jim je zapustil 31. dec. 1902. to-le imovino:

vrednost blaga	K 119.419 89
„oprave	2.998 62
„terjatev	20.434 58
„naloženega denarja	444 —
„% poštne hranil	4 55
„gotovine	802 20
„prehodna	200 —

Skupaj K 144.303 84

Nasproti temu imetju je bilo dolga:

Centrifugi	K 43.127 86
Upnikom	73.251 94
Davek	1.063 19

K 117.442 99

Nasproti vsem upnikom je bila zadruga torej aktivna za K 26.860 85. Ker je pa znašala deležna glavica po istih računih K 29.897 80 in K 796 32 obresti, torej skup K 30.694 12, se nam pokaže v celoti le nezaten primanjkljaj, ki se pa zopet več kot pokrije z bilančnim odpisom v znesku K 7694 03.

To stanje je bilo z ozirom na slab klerikalni sistem še prav ugodno in ni bilo nobene take sile, kakoršno je pokazala Centrifuga ter... „Krojasko zadrugo“ tožila, rubila, pognala je na boben ter jo končno popolnoma potegnila v svojo blago.

Kakor že rečeno, je imela Centrifuga terjati 31. dec. z obrestmi vred K 43.127 86, ostali upniki, ki so zadrugi zaupali blago, pa K 73.251 94. Zaupali pa so toliko, ker je Centrifuga plačala blaga do prav visoke svote in so gotovo mislili, da zadruga plačuje iz svojega, ne z izposojili.

„K. z.“ je pa stala nasproti upnikom še trdneje z — jamstvom, okroglih 30.000 K, tako da je bilo za upnike okroglo 56.000 K preostanka — in da se jim zategadel ni bilo prav nič bati kake izgube.

Toda tisti, ki se je prvi zbal za svojo terjatev, je bila — Centrifuga. Njej se je najbolj mudilo — tožiti, rubiti, pognati zadrugo na boben. Centrifuga je koncem januarja tožila za svojo terjatev ter s tem pokazala vsem drugim upnikom, kaj jih čaka. Upniki so lahko opravičeno rekli: „Ako Centrifuga ne zaupa, tudi mi ne smemo!“ In prišel je polom, kateri je

izzvala edinole Centrifuga! — Namesto da bi bila raje takoj od začetka leta lepo tiho in mirno izplačevala zapadle račune ter tako postala edina upnica, česar bi niti nikdo ne bil izvedel, — je nastopila usodno pot tožbe in rubežni, zahtevala je potem sodno cenitev in prodajo. Ali dela tako oni, ki hoče pomagati?! — Kaj je bilo treba vseh tistih ogromnih stroškov?! Čemu je Centrifuga rubila celo vse terjatve pri 166 dolžnikih ter naredila s tem zadrugi veliko nepotrebnih stroškov ter vrhu tega še pokazala duri tolikemu / evilu svojih stalnih odjemalcev!!

Koncem leta 1902. je bilo torej imovine 144.303 K, med temi blaga za 119.419 K. — Centrifuga je dala koncem aprila blago rubiti in sodno ceniti; sodna cenitev pa je pokazala — 44.000 K blaga, katero je potegnila Centrifuga nase za 55.000 K, „Gorica“ in „P. L.“ sama sta povedala, da je prodala zadruga v februarju, marcu in aprilu le za 15.000 K. Kako je bilo mogoče, da se je okroglo za 100.000 K blaga sodno cenilo na 44.000 in potem prodalo za 55.000 K?!

Bivši poslovodja je zapustil koncem leta za 144.303 imovine, dolga pa: Centrifugi 43.127, drugim upnikom 73.251 K, torej okroglo 116.000. Meseca maja pa, ko je Centrifuga vae prevzela, je bilo dolgov še več, a imovino so spravili vso v nič, tako, da po izjavi predsednika Bajta bi nikdo ne dal za blago 44.000 K.

Iz vsega tega je razvidno, da je: 1. bila zadruga koncem leta 1902. zares aktivna, le... „želodec“ je imela pokvarjen, ker je bilo preveč blaga.

2. da je pa Centrifuga pognala „K. z.“ brez potrebe na boben, in sicer tako, da je slo vse blago za bagatelco 55.000 K. Zdaj „K. z.“ ni več, nima niti blaga, da, niti svoje trgovske firme ne, ali ima pri Centrifugi še do 63.000 K nepokritega dolga in je z deleži vred zgubljenega denarja do — 93.000 K. — „K. z.“ je izročena na milost in nemilost Centrifugi, katera bo sele iskala medveda, da mu sname kožo, to proda in... ako bo hotela, prizanese članom zadruga!

Tako, vidite, so Centrifugaši uničili „K. z.“ — Na lepe besede, da hočejo „K. z.“ „resiti“, jaz nič ne dam, kajti kdor hoče

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

I.

Tri darila, katera je dal g. d'Artagnanu njegov oče.

Prvi ponedeljek meseca aprila 1625. je bilo v trgu Meung, kjer se je rodil avtor dela „Roman de la Rose“, podobno ustaji, kakor bi bili prišli hugenotje, da napravijo iz njega drugo Rochelle. Več meščanov, kateri so videli ženske, ki so bežale od Grande-Rue, in slišali otroke, ki so kričali na pragih, je obleklo oklepe in, da bi bili videti odločnejši, odšlo z mušketo ali pertisano proti krčmi Franc-Meunier, pred katero se je kopičila natlačena množica ljudstva, rastoča od hipa do hipa, razgrajajoča in polna radovednosti.

V tej dobi vznemirjenja niso bila redka, in malo dni je minulo, ne da bi to ali ono mesto zabiležilo v svoje arhive kak dogodek te vrste. Bili so gospodje, ki so živeli v medsebojnih prepirih; bil je kraj, ki se je boril s kardinalom; bil je Španjec, ki se je vojskoval s kraljem. Razun teh tajnih ali javnih bojev so bili še tatovi, berači, hugenotje, volkovi in lakaji, ki so se bojevali s celim svetom. Meščanstvo se je oboroževalo vsak dan proti tatovom, proti volkovom, proti lakajem, — pogostokrat proti gospodom in hugenotom, — včasih proti kralju; — toda nikdar proti kardinalu ali Španjcu. Ta navada je bila tudi vzrok, da so imenovani me-

ščani prvi ponedeljek meseca aprila 1625., ki so slišali hrup in niso videli niti žoltordečega prapora niti livreje vojvode de Richelieu, planili proti krčmi Franc-Meunier.

Ko so dospeli na mesto, je mogel vsakdo videti in spoznati vzrok tega hrupa.

Mlad mož... — naslikajmo njegov portret z jedno samo potezo peresa: — predstavljajte si don Quichotta z osemnajstimi leti; don Quichotta brez žičaste srajce in brez oklepa; don Quichotta v volnatem jopiču, katerega modra barva se je izpremenila v nedoločno zmes med barvo vinskih tropin in nebesno modrino. Obraz dolg in rujav; podočnice naprej štrleče, znamenje prekanjenosti; čeljusti razvite neobičajno močno, zanesljivo znamenje, po katerem je spoznati Gaskonca tudi brez čepice, in naš mladi mož je bil pokrit s čepico, okrašeno z neke vrste peresom; oči odkritosrčne in razumne; nos upognjen, toda fino zarisan; prevelikega za mladeniča, premajhnega za odraslega človeka, da bi ga bilo imelo manj vajeno oko za potujočega zakupnikovega sina brez dolgega meča, ki je visel na usnjatem pasu in tolkel ob meča svojega lastnika, če je bil peš, in ob razmršeno dlako njegovega konja, če je jezdil.

Kajti ta mladi mož je imel konja, ki je vzbujal pozornost prav tako kakor on sam. Bilo je to bearnsko kljuse, staro dvanaest do štirinajst let, rumenkaste barve, brez žime v repu, a ne brez oteklin pod zaponami, kljuse, ki je kljub temu, da je na potu povešalo glavo še pod kolena, kar je delalo vporabljanje brzd nepotrebno, prehodilo redno vsak dan

svojih osem ur. Žalibog so bile dobre lastnosti tega konja preveč skrite pod njegovo nenavadno kožo in v njegovi neprimerni hoji, tako da je v času, ko se je ves svet razumel na konje, pojav imenovanega kljuseta v trgu Meung, kamor je dospelo pred četrte ure, vzbudil senzacijo, katere nenaklonjenost je zadela celo njegovega jezdeca.

In to vznemirjenje je bilo za mladega d'Artagnana (tako se je imenoval don Quichotte te druge Rossinante) tim bolj mučno, ker si ni mogel prikrivati, kako smešen mora biti na takem živinčetu, če bi bil še boljši jezece: tudi je z vzdihom sprejel konja, ko ga mu je poklonil oče v dar. Ni mu bilo neznan, da je tako kljuse vredno svojih dvajset frankov; toda besede, ki so spremljale ta dar, so bile brez vrednosti.

»Sin moj,« mu je rekel gaskonski plemič v onem bearnskem narečju, katerega se Henrik IV. ni nikdar mogel odvaditi, »sin moj, ta konj je rojen v hiši tvojega očeta, star je trinajst let in ves ta čas je bil v nji, kar te mora navdajati z ljubeznijo napram njemu. Nikdar ga ne prodaj, pusti ga, naj pogine od starosti mirno in častno; in če bi šel z njim v vojno, mu prizanašaj, kakor bi prizanašal staremu slugi. Ostani na dvoru,« je nadaljeval g. d'Artagnan oče, »če te sploh kdaj doleti čast priti tja, čast, h kateri ti sicer daje pravico tvoje staro plemstvo; izkaži se vrednega svojega plemenitega imena, katero so več kot pet sto let nosili tvoji predniki neomadeževano, vrednega sebe samega in svojcev. Pod svojci si mislim tvoje sorodnike in tvoje prijatelje. Nikdar ne potrpi ničesar razun če bi prišlo od g. kardinala ali kralja. S svojim po-

komu pomagati, ga ne bo tožil in rubil, ga ne požene na boben, ne bo metal z vilami zvestih podpiralcev skozi vrata, kakor vse je storila Centrifuga v najvišji meri.

In s tem za danes dovolj.

A. Gabršček.

Pripis. — V poročilu o občnem zboru, priobčenem v „Gorici“, čitam naravnosti klasično opravičevanje, zakaj je Centrifuga tožila, rubila in pognala na boben „Krojasko zadrugo“. Potem, ko pové, da je postala Centrifuga jedina upnica, pravi doslovno:

„Z ozirom na ostudno gonjo od strani naprednjakov in da se zavaruje proti vsakemu presenečenju, si je morala zavarovati svoje tirjave s primernimi sodnimi koraki“.

Ti „primerni koraki“ so bili — boben! Torej Centrifuga, jedina upnica, se je bala naprednjakov! Kdo vruga pa bi prišel „K. z.“ do živga, ako ni bila razun Centrifugi dolžna nikomur drugemu niti vinarja več? — Notabene: Centrifuga je tožila prva med upniki — in lepo na tihem, da bi sploh ostala prva ter sama vse zarubila! — že meseca januarja. Kdo se je takrat le z besedico obregnil ob „K. z.“? Nasprotno, naprednjaki smo bili tudi takrat se zvestejši njeni odjemalci nego klerikalci. V naprednih listih ni bilo niti besedice proti „K. z.“! — In vzpričo takih dejstev se drznejo tako grdo farbat klerikalne ovce! Morajo biti zares — ovce, ako si puste natvezati tako kosmate kozle!

A. Gabršček.

Proti trgovcem.

Kadarkoli smo govorili o klerikalnem združništvu, vselej smo morali povdarjati, da to združništvo je sovražno trgovcem; večkrat je ustanovljeno celo kar naravnost proti trgovcem le zategadel, ker nočejo trobiti v klerikalni rog, ali pa so očitvorili kako zadrugo v kakem kraju, v kateri nikakor ne pritiče, ker manjkajo vsi predpogoji za združništvo, nò, škodujejo pa vendar trgovcem, kar je glavni namen. Klerikalci se igrajo z združništvom, zato pa pokajo katoliške zadruge druga za drugo, in pa svojo politiko uganjajo z njimi. Trgovati hočejo zato, da bi zasedli trgovsko polje tako, da bi služilo le namenom klerikalne politike. Umevno, da se zaletavajo tu v vse ono, kar jim je napoti. In na poti so jim v glavnem pač trgovci, zato so klerikalci sovražniki trgovcev. Svoje sovrašтво do njih kažejo ti katoliški zadrugarji zdaj očitneje zdaj skrivaje, kakor jim kaže; včasih se zaletijo, da nehoté povedo svoje mnenje, včasih pa namenoma napadejo trgovce.

Med tistimi katoliškimi listi, ki se radi sučejo okoli združništva ter pri tem breajo po trgovcih, je tudi naš pobožni „Prim. list“. Večkrat se je zaletel že na nepošten način v kakega našega trgovca in obrtnika, ali pa je

pisal na sploh sovražno, grozil in bojkotiral — v svoji zadnji številki pa piše zopet takele: „Nesebični rodoljubi so jo ustanovili („Krojasko zadrugo“ namreč) v korist našemu ljudstvu, in zadruga mu tudi koristi, ker naši ljudje dobivajo v njeni prodajalnici dobro blago za pošteno stalno ceno, ter se jim ni bati, da jih pretkani trgovci ocigani in se jim potem še smejejo!“.... Torej trgovci ciganijo ljudi in se jim potem še smejejo!

S tem je pokazal „Prim. list“ jasno zopet enkrat svojo barvo ter priznal, da gori le za združništvo ter da je sovražnik trgovcev. Drugače bi pač ne govoril, da trgovci ciganijo ljudi in se jim potem še smejejo!

Težko stališče imajo naši trgovci v Gorici. Le njih vstrajnosti, varčnosti in previdnosti je pripisati, da se držijo po koncu. Zato pa je nečuvstvo zlodejstvo, da se predrzne „katoliški“ list pisati, da trgovci ciganijo ter se še smejejo strankam. (Zasluzek pač mora biti. Vsaka trgovina in obrt mora delati z dobičkom, saj drugače vendar ne more ekzistirati! Kaj delajo „zadruge“ brez dobička, ki je pogoj obstanka?! Zato je nečuvstvo, da se pošteno delo, pošten zaslužek, označuje s — ciganenjem!). To podlost je rodila mrznja do trgovcev, ker klerikalci bi radi videli prepreženo celo Gorico z zadrugami, v katerih se dobiva „dobro blago za pošteno stalno ceno“... tako n. pr. kakor v propadli Kr. zadr., ko so njeni načelniki sami drugod kupovali in po večini vsa klerikalna gospoda tudi, razume se pa, da samo za to, da je zadruga koristila „našemu ljudstvu“. Oni sami se pustijo „ciganiti“ in „smesiti“ od trgovcev, za „naše ljudstvo“ je bila pa tu zadruga, ustanovljena njemu v korist! Kdo se ne smeje?!

Naš trgovec v Gorici kaj šteje. Je važen član našega življa, je volilec, posestnik, podpira narodna podjetja, na sploh v naši poziciji v mestu velevažen faktor. Kaj pa je taka zadruga kakor n. pr. propadla Krojaska? Nič. Velik aparat, nikakega vspeha, denar pa združniki lahko drugje naložijo, in sicer varneje nego po takih zadrugah, ter se jim ni bati, da pridejo ob svoje novce, kakor so prisli pri Krojaski! Zato ni dvoma, da so naši trgovci v mestu za nas velevažna pridobitev, zato je tudi naša dolžnost skrbeti za vseobči napredek prav na polju trgovine in obrti. To je tako jasno, kakor beli dan, ali tu stojijo vmes zopet klerikalci, ki uganjajo svojo ostudno igro proti trgovcem ter fantazirajo o zadrugah, menda zato, da bi bili gorški Slovenci bogatejši na takih skandalih, kakor je oni s Kroj. zadrugo.

„Prim. list“ samo izkorisča trgovce v Gorici. Ni mu mar njihov napredek, saj jim je hotel uničiti celo Trgovsko-obrtno zadrugo, mar mu je glede trgovcev le to, da dobi od njih denar za inserate. Radi žepa jih terorizujejo, bojkote je vprizarjalo celo znano človeče v krogu katoliških listov

ulici Vetturini, drugače pa gorijo le za združništvo. To je, kakor smo rekli, „Prim. list“ zopet enkrat povedal, ko se je povpel do skandalozne trditve, da trgovci ciganijo ter se potem ljudem se smejejo.

Mislimo, da je s tem povedano vse. Kdor kaj drži nase ter ima razvite svoje čute, mora čutili tako razžaljenje v dno srca ter se s studom obrniti od takega podlega lista, kakor je „Primorski list“, in nikakor ne pustiti več, da ga pretkani gospodje okrog „Prim. lista“ ociganijo z inserati in naročninami, za hrbtom se mu pa še smejejo. In smejejo se res in ciganijo trgovce. Na prvi strani jih zmerjajo s cigani, ki izkoriščajo ljudi, na zadnji strani pa oni sami v istini ciganijo in se potem smejejo takim trgovcem, ki pokorno sprejemajo iz posvečenih rok okoli „Prim. l.“ take brce, kakor je očitjanje s ciganenjem, pa vseeno zalagajo to gospodo z novci.

Kdor ima oči, da vidi, tisti vidi, kdor ne vidi, temu sploh ni pomagati.

To pa stoji, da se moramo mi v Gorici brigati za to, da obsežemo vedno več trgovskega polja z dobrimi trgovci, na celi črti pa se moramo braniti klerikalnega združništva, ki res ne dela drugega nego le — ciganiti. Potrebujemo pa dobrih trgovcev, ciganov ne potrebujemo! Proti ciganom v trgovini se bomo borili in se jih otresali prej ko slej.

Trgovci, mislite!

Dopisi.

Iz beneške Slovenije. — Nam beneskim Slovencem je duhovščina letos preskrbela drugi natis slovenskega „katekizma“, ki smo ga jako pogrešali, in ki je bil izdan pred 20 leti, in sicer ga je bil uredil pok. kaplan Peter Podreka, znan beneski rodoljub in pesnik. Ta izdaja je bila popolnoma pošla, tako da so morali duhovniki nekaj let ustmeno poučevati krščanski nauk, kar je seveda provzročalo mnogo truda. Da imamo drugo izdajo, je v tem oziru mnogo pomagano; ali izšla je le v 600 iztisih.

Pred 1 mesecem je bil pri nas tak naliv, da že dolgo vrsto let nismo videli podobnega. Zadel je vasi Št. Peter, Hleva, Torvorjana, Hlasta in nekaj drugih bližnjih vasij. Vtrgal se je bil oblak in razdril mnogo hlevov ter odnašal živino. Voda je udrla tudi v hiše ter provzročala občutne škode. Nekatere hiše so zasute z gruščem, kojega je voda donasala, celo do prvega nadstropja, nekaterim je zasula vhode itd.

V Št. Petru je razdril zaliv nekaj starega pokopališča, da je bila bližna cerkev in zvonik toliko časa zaprta, dokler se ni odstranila nevarnost.

Domace in razne novice.

Poroka. — Poročil se je danes gospod Ant. Krmac, učitelj v Vipolzah, z g.čno Alberto Zornovo iz Prvatinca. Obilo sreče!

Davčni ispit z dobrim vspehom je napravil te dni davčni vezbenec g. Stres Gvido iz Kobarida.

„Za pravico in poštenost!“ all: Gabrščka treba preteptati, ako pride na občni zbor „Kroj. zadruga“. — „Primorski list“ je izšel s svojo zadnjo številko namesto v četrtek že v sredo, nò, radi občnega zbora K. z. v četrtek je čutil potrebo, da se naščuje ljudi proti A. Gabrščku. Prinesel je uvodni članek z naslovom „Za pravico in poštenost!“, v resnici pa mu je za pravico in poštenost toliko mar, kakor za lanski sneg, mar mu je bilo le za to, da ščuje javno proti A. Gabrščku, kateremu naj dajo primeren odgovor in pripravijo naj se, da bodo eventualni novi komični predstavi hvaležno občinstvo.

„Prim. List“ namreč piše:

„Iz zadruga izbačenjeni A. G—k se pripravlja, da bi tudi na občnem zboru „Krojasko zadrugo“ zgago delal. Zadržniki, ki vam je v resnici do tega, da se zadruga in vi sami po možnosti obvarujete škode, pripravite se tudi vi, da mu daste nje-govim zaslugam za zadrugo primeren odgovor, — ako se osmeli prikazati se tam, kjer nima več pravice biti! Sramota bi bila — ne samo za našo stranko, ampak za vse poštene goriske Slovence, ako bi se mu posrečilo izvesti svoje čedne nakane...“

A. G—k se pošteno trudi, da bi se v svojem boju proti „Krojaski zadrugi“ — osmesil. Videli smo, da je v tem pogledu že dosegel lep uspehe. Ne zavirajmo ga v tem hvalevrednem stremljenju ampak pripravimo se na to, da bomo eventualni novi komični predstavi hvaležno občinstvo!!“

Da ho to se jasneje, treba vedeti, da so pripravljali natihome klerikalci napad na A. Gabrščka, katerega so hoteli preteptati na občnem zboru K. z. ali pa kje tam blizu, ako bi se bil prikazal v njihovo bližino.

Gospa jednega izmed njih je bila toliko prijazna, da je povedala A. Gabrščku v obraz, da ga pretepo, ako pride na občni zbor Kr. zadr. — Da bo bolj gotovo tepen, ako pride na občni zbor, je izdal se „Prim. list“ tik pred občnim zborom uvodni članek, ki ni nič drugega nego bojni klic proti A. Ghrščku in grdo ščuvanje že prej nahujksanih ljudi proti njegovi osebi. Ako je torej prišel A. Gabršček na občni zbor Kr. z., tedaj bi ga bili pretepli ali pa celo ubili. Kdo ve, da niso že najeli ljudi v tako svrhu?! To je vse mogoče, ako se vposteva, da je celo gospa jednega izmed njih povedala, da ga nameravajo preteptati, in ako se vposteva, da

(Dalje v prilogi.)

gumom, zapomni si dobro, samo s svojim pogumom si dandanes plemič napravi pot. Kdor trepeti jedno samo sekundo, morebiti pusti, da mu odide vada, katero mu je ponujala usoda prav isto sekundo. Ti si mlad, in hraber moraš biti iz dveh vzrokov: prvič, ker si Gaskonec, in drugič ker si moj sin. Ne boj se nikake neprilike in išči neobičajnih doživljajev. Dal sem te poučevati v borenju; železno nogo in je-kleno pest imaš; bij se pri vsaki priliki; bij se tim bolj, čim strožje so prepovedani dvoboji, kajti tedaj je k temu treba dvojnega poguma. Jaz, sin moj, ti morem dati samo petnaest tolarjev, svojega konja in nasvete, katere si ravnokar čul. Tvoja mati ti bode k temu še dala recept za neko mazilo, ki gotovo pomaga. Dobila ga je od neke ciganke; in to mazilo ima čudotvorno moč, da ozdravi vsako rano, ki nima ničesar opraviti s srcem. Vporablaj vse to ter živi srečno in dolgo. — Pristaviti imam samo še nekaj malega, in sicer vzgled, katerega ti stavim pred oči, ne sebe samega, kajti jaz nisem bil nikdar na dvoru in sem se vojskoval samo v verskih vojskah kot prostovoljec; govoriti hočem o gospodu de Tréville, ki je bil nekoč moj sosed in je imel že kot otrok čast, igrati z našim kraljem Ludovikom XIII., katerega naj Bog ohrani! Včasih so se njune igre izpremenile v bitke, in v teh bitkah kralj ni bil vedno najmočnejši. Udarci, katere je dobil, so ga navdali s spoštovanjem in prijateljstvom napram gospodu de Tréville. Pozneje se je gospod de Tréville na svojem prvem potovanju v Pariz bil z drugimi petkrat; izza smrti pokojnega kralja do polnoletnosti mladega sedemkrat brez ozira na vojske, in izza te polnoletnosti do danes morebiti stokrat! — Tudi je kljub ukazom, poveljem in zapovedim kapitan mušketirjev, to je poveljnik legije Cezarjev, katere ceni kralj zelo visoko in katerih se boji

gospod kardinal, ki se, kakor je splošno znano, ne boji nikogar. Še več, gospod de Tréville ima plačo deset tisoč tolarjev na leto in je torej zelo velik-gospod. — Prišel je tako, kakor ti; obišči ga s tem pismom in ravnaj se po njem, da se ti zgodi kakor njemu.

Nato je gospod d'Artagnan oče opasal svojemu sinu svoj lastni meč, poljubil ga nežno na obe lici in ga blagoslovil.

Ko je mladi mož zapustil očetovo sobo, je šel k svoji materi, ki ga je pričakovala z znamenitim receptom, katerega pogosto vporabljanje so morali ravnokar povedani nasveti delati dovolj potrebno. Slovo od te strani je bilo daljše in nežnejše, kakor od prve, ne zato, da bi gospod d'Artagnan ne bil ljubil svojega sina, ki je bil njegov jedini potomec, ampak ker je bil gospod d'Artagnan mož in se mu je zdelo nespodobno za moža, da bi se pustil vznemirjati, dočim je bila gospa d'Artagnan žena in še bolj mati. — Jokala je in jokala, in — povejmo v pohvalo mladega gospoda d'Artagnana — tudi njega je kljub vsemu prizadevanju, da bi ostal hladnokrven, kakor se spodobi bodočnemu mušketirju, premagala narava, in potočil je mnogo solza, katerih je mogel z velikim naporom prikriti le polovico.

Še isti dan se je mladi mož odpravil na pot s tremi očetovimi darovi, ki so bili, kakor smo povedali, petnajst tolarjev, konj in pismo za gospoda de Tréville; nasveti so bili, kakor si je lahko misliti, za nameček.

Imajoč tak vade mecum je bil d'Artagnan v moralicnem in fizičnem oziru natančna kopija Cervantesovega junaka, s katerim smo ga že tako srečno primerjali, ko so nas naše zgodovinopisčeve dolžnosti silile, naslikati njegov portret. Don Quichotte je imel mline na veter za velikane in ovce za vojske, d'Ar-

tagnan vsak smehljal za razžaljenje in vsak pogled za izzivanje. Posledica tega je bila, da je od Tarbesa do Meunga neprestano stiskal pest in vsak dan desetkrat položil roko na ročaj svojega meča; a vendar pest ni nikogar sunila v obličje, in meč ni nikdar zapustil svoje nožnice. Ne morebiti, da bi pogled na nesrečno rumenkasto kljuse ne bil na obličju mimo-idočih vzbudil nikakega smehljanja, ampak ker se je nad konjem lesketal meč precejšnje dolgoti in je nad mečem žarelo prej divje kakor ponosno oko, so mimo-idoči pritajili svojo veselost ali pa so — če je bila njihova veselost večja kakor njihov razum — poskušali smejeti se samo na jedni strani kakor maske starega veka. D'Artagnan je torej do nesrečnega mesta Meung ostal veličasten in v svoji razdražljivosti nedotaknjen.

Toda ko je tukaj razjahal pred vrati hrabrega mlinarja, ne da bi prišla kaka oseba, krčmar, natakari ali hlapec, da bi mu pri razjahanju držal streme, je d'Artagnan ob pol odprtem oknu pritličja opazil plemiča lepe rasti in ponosnega, dasi nekoliko kislega obraza, ki je govoril z dvema osebama, ki ste ga, kakor je bilo videti — spoštljivo poslušali. Po svoji navadi je d'Artagnan seveda mislil, da je on predmet pogovora, ter poslušal. To pot se je d'Artagnan motil samo na pol: govorilo se ni sicer o njem samem, ampak o njegovem konju. Kakor se je zdelo, je plemič svojima poslušalcema našteval vse njegove lastnosti, in ker sta poslušalca, kakor že rečeno, kazala napram govorniku veliko spoštovanje, sta se vsak hip spuščala v smeh. Ker je samo pol smehljanja zadostovalo, da je vzbudilo razdražljivost mladega moža, si je lahko misliti, kako je vplivala nanj ta hrupna veselost.

Med tem je hotel d'Artagnan natančneje ogledati obraz nesramneža, ki ga je zasmehoval. Vprl je svoj

je priobeli „Prim. list“ tik pred obnim zborom hujškajot članek proti A. Gabrščeku. Pisan je sicer ta članek previdno, tako da je svobodno krožil okoli ter hujškal izvestne kroge proti osebi A. Gabrščka, ali vendar se ne moremo prečuditi okolščini, da pride kaj takega v javnost. Ako bi imel dr. Gregorčič kaj takega v rokah proti svoji osebi, bi bil že spisal ovadbo na državno pravdnistvo, in dosegel bi brez dvoma, kar bi hotel, nò, mi smo predobri in na sodnijah nimamo tiste pasje sreče kakor klerikalci. Prepričani smo, da se radi takega hujškajotčega članka, kateremu je sledilo poprej že ustmeno hujskanje, ne zgodi klerikalcem ničesar; nikdo ne bo preganjal radi tega „Prim. lista“....

Torej pretep so hoteli vprizoriti na občnem zboru Kr. z. Dragoceno priznanje! Gabrščka so se bali, zato so ga prvotno izključili iz Kr. z., če bi pa le prisel, ga pa pretepo. Hujškali so v to svrhu ustmeno in potom „Prim. lista“, da bi mu dali „primeren odgovor“ in da bi bili „komični predstavi hvaležno občinstvo“. Pobožne želje, ki so se rodile v glavah dohtarjev sv. pisma in pravde okoli „katoliških“ listov iz ulice Velturini.

Bojijo se razni junaki pravice in poštenosti, ker so krivičari in nepošteni, zato pa so se hoteli tepsti na občnem zboru Kr. z. To bi bila pravica in poštenost po njihovem pojmu. Daleč nizdol so že zagazili.

Vpisovanje na c. kr. izobraževališča za učitelje v Gorici bo dne 14. in 15. septembra in vsprejemni izpit za I. tečaj 17. istega meseca ob 8. uri. V više tečaje se ne sprejme novih gojenk.

Boj za slovensko šolstvo v Gorici. V seji mestnega sveta v petek je prečital podžupan Bombig resolucijo slov. akad. ferijalnega društva „Adrija“, ki je bila sprejeta na shodu na Katarinijem vrhu, ter zahteva ureditev slovenskega šolstva v Gorici, in predlagal, naj se odda šolskemu odseku. Ali tu je vstal dr. Pinavčig ter predlagal, naj se gre preko te peticije da dnevni red, kar je bilo tudi sprejeto. Taka pravica vlada v mestni hiši! Nikoga ni tam, ki bi se oglašil v prilog slov. šolstvu.

Isti dr. Pinavčig je kot poročevalec predlagal v imenu juridičnega odseka, da se vloži na državno sodnijo pritožba glede na svojetasno zarubljene zneske in svrhu vzdrževanja slovenske šole.

Za pogorelce v Bovcu je nabral oddelek veteranskega društva v Biljah med društveniki o priliki praznovanja rojstnega dne Njeg. Velikanstva cesarja dne 23. t. m. 20 kron. — Želimo mnogo posnemalcev.

Za pogorelce v Bovcu. — Častniki pešpolka št. 97. so s kopaliskim ravnateljstvom v Kamniku dne 17. t. m. na korist pogorelcev v Bovcu priredili sijajno veselico, veliki vojaški koncert in cesarsko slavnost.

Popoldne se je zbralo na okrašenem prostoru pred kopalščem na 400 oseb. Dame, baronica Lazzarini, gospe Raabe, Damesich, Pedüre, gospe Ranžinger, Schneider in Zweig so v šotorih prodajale koriandoli, sampanja in cvetice. Čistega dohodka je nad 500 K. Zvečer ob 8. uri je bil vojaški koncert. Vojaki so vrlo zapeli Vilharjevo „Bojno pjesmo“, Gerbičovo „Pred slovesom“ in Vaglovo „Cigani“. Ces. slavnost je trajala v pozno noč. Drugi dan je bil banket. Zvečer je dunajski slikar Dombrowski s hitrimi slikami zabaval občinstvo. Za prijetno zabavo in pogorelce sta se posebno potrudila stot. Gärtner in kopalški zdrav. dr. Raabe.

Veselica na Trnovem v nedeljo se je sponesla dobro v vsakem pogledu. Udeležba je bila jako lepa. Obširneje poročilo nam je obljubljeno.

Druga železniška zveza s Trstom. — C. kr. železniško stavbeno ravnateljstvo na Dunaju naznanja, da je na delni progji Prvatin-Trst-Sv. Andrej državne železnice Celovec (Beljak)-Gorica-Trst izvršitev podtalne zgradbe, posipa in nadtalne zgradbe, potem posameznih vrhulnih zgradb, železniške ograje, dobava in premostitev železniških znamenj ter dobava mejnikov po ponudbi oddati. Ponudbe je najkasneje do 12. septembra 1903. 12. ure opoldne vložiti v vložni zapisnik c. kr. železniskega stavbenega ravnateljstva na Dunaju (k. k. Eisenbahnbaudirektion in Wien, VI., Gumpendorferstrasse 10). Natančnejše določbe za vložitev ponudb, seznam cen, pogoji in druge priloge ponudbe so pri imenovanem ravnateljstvu in pri c. k. železniškem stavbenem vodstvu v Trstu, Piazza nuova 2, na vpogled.

Dinamit v hiši. — Pišejo nam: V hiši št. 40 v ulici proti pokopališču stanuje neki voditelj dela pri gradnji nove železnice. „Voditelj“ je seveda Lah iz kraljestva. Razven prilličja si je vzel tudi v najem klet, menda za to, da spravlja vanjo dinamit. Ko je bil najemnik prvega nadstropja opozorjen, da se nahaja v hiši dinamit ter drugo razstreljivo, je šel v prilličje vprašati, če je res. Soprog Lahova je rekla, da nimajo dinamita, ali najemnik je videl pri ognjišču, v oddaljenosti 1/2 m ročni magazin ter dokazal Lahinji laž. V magazinu je bilo razstreljivo. Na strog ukaz so magazin odstranili. Vsa stvar pa se je naznanila policiji. Zvečer okoli 10. ure so nosili nekaj iz kletij. Bali so se pač preiskave, ki se je vršila drugega dne. Nasli sicer niso nič, ali obstal je Lah vendar, da je bil dinamit v hiši. Mož zasluži pošteno kazen za to.

Glejte, take ljudi sprejema tvrdka Sard-Lenassi za voditelje dela, take ljudi, ki niti ne znajo ravnati z dinamitom ter postavijo celo hišo in okolico v nevarnost. Se pač vidi, da je res, da zadostuje, da je Lah iz kraljestva, pa ga sprejmejo za delovodjo, domačine pa odpravijo ter jih imajo za norca!

O tvrdki Sard & Lenassi prihajajo dan za dnevom pritožbe iz vrst domačih de-

lavcev, kako protežirajo Lahe iz kraljestva, kako jih bolje plačujejo, ter kako delajo s domačini prej nego jih sprejmejo v delo. Slovenske delavce in predelavce podijo od pisarne do pisarne ter se vidi, kakor da jih imajo očitno za norca, vsled česar vlada med njimi prav napeto razmerje ter ogorčenje napram tvrdki. Ako nastanejo spopadi ali kaj podobnega, bodo seveda le slovenski delavci krivi. Tvrdka se je obvezala, da bode sprejemala 30% delavcev-ptujcev, v resnici pa dela ravno narobe, o čemur se lahko vsakdo prepriča na celi progji od Solkana do Kanala, kjer mrgoli laskih delavcev. Izgovarjajo se, da Slovenci niso zmožni, da bi sprejemali kaka odgovorna mesta na progji, da niso za drugo delo kakor za „pikon“ itd. Toda niti za najzadnja dela — kopanje jih nočejo. Drugodi po svetu pa jih iščejo kot izvrstne predelavce in voditelje partij! Vemo za slučaj, da se je naš rojak iz okolice ponudil za višje odgovorno mesto — ne za kopača — toda se danes ga niso sprejeli, obljubljajo pa mu vendar, da ga sprejmejo, samo da sprejetje zavlačujejo jedino le z namenom, da se naš ponudnik naveliča čakati. Skrajno nečuvstvo pa je od tvrdke, da se z nasimi ljudmi tako očitno norčuje, ko jih pošilja večkrat celo do Kanala vprašati za delo, in to ne enkrat ali dvakrat, pač pa se to ponavlja po cele tedne, da delavci romajo od Gorice do Solkana, do Plavij, Kanala in obratno in konečni vseh teh potij je ta, da jih ne sprejmejo.

Železnica se gradi na naših tleh ter zahtevamo, da uživajo domačini vse one ugodnosti, ki jih nudi gradba, in ne ptujci-Lahi.

Jako značilno je razvrščanje plač med delavci. Nastopni slučaj jasno dokazuje, kdo dela ceneje in bolje: domačin ali Lah iz kraljestva. Domačinu, bodisi Lahu ali Slovencu, plačajo največ K 2-10. Ako se protivi tej plači, izplačajo ga s K 2-40 ter ga odslovijo. To se je pripetilo v soboto trem Furlanom. Znan nam je slučaj, da so domačini prišli dne 2-10, a delavec iz „kraljestva“ pri istem delu sledečo dnino: za 23% dnine je prejel predvaja Kron 25.— in ob plačilnem dnevu v soboto 22. t. m. se K 45.—. Torej skupno K 70.—. Iz tega slučaja je razvidno, kako protekcijo uživajo Lah. Avstrijec ni za nje, le Lah. Tudi za to imamo dokaze. Dogodil se je slučaj, da je par domačinov prosilo dela. Imeli niso nobenega. Prišel je lačen Lah z družino. Hitro ko so domačine odslovili, hitro je bilo delo zanj! A ne le to. Celo delovodja mu je pomagal nesti blago tje, kjer bode bival. Ogorčenost vlada med domačini, in ako se iz tega kaj izčini, kdo bode kriv? Napetost je velika. Kaj dela poklicana oblast?!

Ne dotikajte se električnih žic! — Zice, po katerih je napeljana elektrika za razsvetljavo po Gorici, nimajo elektrike v sebi le takrat, ko so ulice razsvetljene, ampak tudi pred razsvetljavo in po razsvetljavi. Radi tega naj se jih ne dotika nikdo in sicer ne

neposredno pa tudi ne posredno s kakim predmetom.

Na zice se ne sme obesati nikakoršnih stvari, ker bi iz tega nastala nevarnost za osebo, ki ima posla pri razsvetljavi, pa tudi lahko za celo napravo.

Hišni gospodarji imajo naznaniti vodstvu plinarne vsako popravo na pročelju hiš, kjer se nahajajo električne zice.

„Zveza“ narodno-napredne stranke na Kranjskem z Nemci. — Nasi „katoliški“ listi govorijo v enomer o zvezi kranjskih naprednjakov z Nemci ter hočejo dati razumeti, kako škodljiva da je ta „zveza“. To „zvezo“ premlevajo zopet sedaj, ko se je pokazala na klerikalnem nebu nova zvezda: stari liberalci Šuklje se je „spreobrnil“ ter postal klerikalec, in kot tak pride v državni zbor. V svojem kandidatskem govoru se je dotaknil dvorni svetnik Šuklje seveda tudi „zveze“ z Nemci. Nekdaj jo je zagovarjal kot politično modro, sedaj jo obsoja — ker mu tako kaže. „Prim. List“ je obljubil, da prinese posnetek iz Šukljevega govora; zato ne bo napačno, ako priobčimo iz članka dr. Ivana Tavčarja v „Sl. N.“ odlomek, ki se tiče tiste toli premljevalne „zveze“. Glasi se tako-le:

„Šuklje posvetil je velik kos svojega govora takozvani „nemški zvezi“. Temu se ne čudim; kdor dandanes ničesar govoriti ne ve, govori o ti „zvezi“. Govoril je precej neodkritosrčno, in prav močno hinavsko. Le škoda, da je v ti stvari gosp. Ivan Štefe, kojega bo moral gospod dvorni svetnik od sedaj mej avoje intimne prijatelje sprejeti, dostikrat že mnogo sočneje pisal, ter mu tako snedel efekt, kojega bi bil Šuklje s krvavimi svojimi besedami žel pri različnih mlzlah naših predmestarskih pivnic!

Zadeva sama na sebi je resna in vredna globokega premišljevanja. Med največje, a tudi najtežavnejše probleme spada vprašanje, kako doseči mir med nemškim narodom in nemškimi narodi v Avstriji. Državnik, ki bi srečno dognal to vprašanje, spadal bi med najslavnejše moze, in tudi med največje dobrotnike starega našega cesarstva. Pomirjenje mora priti, ali od kod? O tem so prepričani vsi resni politiki, in ravno kar sem odložil jedno zadnjih številk „Narodnih listov“, kjer se naglašja, da so bratje Čehi valdar pripravljeni zopet in zopet se pogajati z Nemci v pravične sprave. Ako bi se bil na Kranjskem v tem pogledu od strani naprednih strank napravil prvi ponižni korak do sprave, — in recimo, da se je tudi ponesrečil, in da ni imel tistih srečnih posledic, ki so se pričakovale, vprašam, li bi bil radi tega opravičen nam zasadiati nož pod rebra človeka, ki ni bil nikdar naroden prenapetež, ki je vedno zagovarjal pošteno narodno spravo, in ki se sedaj naglašja, da bi bila prava sreča za našo deželo, ako se na poštenu in pravični podlagi trajni mir doseže z nemškim življenjem? Tudi pri ponesrečenem poskusu bi moral Šuklje hvaliti vsaj dobro voljo, če drugega ne. Sedaj pa je stvar tudi

ponosni pogled v tujca ter spoznal v njem moza, starega štirideset do petinštirideset let, črnih in ostrih oči, bledega obličja, velikega nosu, črne in kratko strižene brade; na sebi je imel vijoličast jopič in hlače z zaponkami iste barve; bil je brez vsakega okraska, samo rokave je imel razparane na običajen način, da je bilo na tem mestu videti srajco. Te hlače in ta jopič sta bila, dasi nova, videti zmečkana, kakor bi bila kot popotna obleka dolgo časa ležala zvitja v popotni torbi. Vse to opazovanje je končal d'Artagnan s hitrostjo najnatanejšega opazovalca in skoro vsled instinktivnega čuta, da bode imel ta tujec velik upliv na njegovo bodoče življenje.

Ker je plemič v vijoličastem jopiču isti hip, ko je d'Artagnan vpri vanj svoj pogled, razodel jednega izmed svojih najbolj učenih in globokih nazorov o bearskem kljusetu, sta se njegova poslušalca spustila v smeh, in tudi on je — navidezno zoper svojo navado — pustil na obličju zaigrati, če smemo tako reči, blede smehljaj. Tu se je končal vsak dvom, d'Artagnan je bil res razžaljen. V tem prepričanju tudi potegne svojo čepico na oči in prizadevajoč si, posnemati nekatere dvorne običaje, katere je videl pri plemičih, ki so potovali skozi Gascogne, položi jedno roko na ročaj meča ter drugo vpre ob bok. Žalibog ga je omamljala jeza tim bolj, čim bolj se je bližal tujcu, in mesto primerne nega in ponosnega govora, katerega si je pripravil v utemeljenje svojega poziva, je imel končno njegov jezik na razpolago samo surovega človeka, katerega je on spremljal z besnečo gesto.

„He! gospod, zakliče, vi tam ob oknu! da, vi, povejte mi nekoliko, zakaj se smejete, in smejali se bomo skupno.“

Plemič počasi obrne oči od kljuseta na jezdec, kakor bi mu bilo treba nekaj časa, da je spoznal, da

to očitanje velja njemu. Ko o tem ni več mogel dvomiti, se mu obrvi polagoma nagubančijo, in po precejšnjem odmoru odvrne d'Artagnanu z ironičnim glasom in nepopisljivo nesramnostjo: „Jaz ne govorim z vami, gospod!“

„Toda jaz govorim z vami,“ zakriči mladi mož, razjarjen nad to mešanico nesramnosti in dobrih manir, dostojnosti in preziranja.

Še trenotek ga opazuje tujec s svojim lahnim smehljajem, vstane od okna, pride počasi pred krčmo ter se dva koraka od d'Artagnana postavi pred kljuse. Njegov mir in njegovo zbadljivo obličje podvojita veselost onih dveh, ki sta ga poslušala in sta ostala pri oknu.

Videč ga prihajati, potegne d'Artagnan svoj meč nekoliko iz nožnice.

„Ta konj je gotovo ali pa je bil vsaj v svoji mladosti zlata gumba,“ prične tujec, nadaljujoč pričeto razpravo, ter se obrne k svojima poslušalcema ob oknu, ne da bi pokazal, da je opazil razjarjenost d'Artagnana, ki je med tem stopil med njega in ona dva. „Ta brva je zelo znana v botaničnem svetu, toda pri konjih dosedaj še zelo redka.“

„Nihče, ki se smeje konju, naj se ne drzne smejati njegovemu gospodarju!“ zakliče tekmeč besnega de Trévilla.

„Jaz se ne smejem pogosto, gospod,“ odvrne tujec, „kakor lahko vidite na izrazu mojega obličja; a vendar si pridržujem pravico, smejati se, kadar se mi poljubi.“

„In jaz,“ zakriči d'Artagnan, „nočem, da bi se kdo smejal tedaj, če ne ugaja meni.“

„Res, gospod?“ nadaljuje tujec še bolj mirno, „ah, dobro! to je čisto prav;“ in obrne se na peti ter se hoče vrniti v krčmo skozi glavna vrata, pred

katerimi je d'Artagnan ob svojem prihodu opazil popolnoma osedlanega konja.

A d'Artagnan ni bil mož, ki bi na ta način pustil oditi človeka, ki je bil tako predrzen, da ga je zasmehoval. Zato potegne svoj meč popolnoma iz nožnice in sledi tujcu z besedami:

„Obrnite se, obrnite, gospod zabavljivec, da vas ne pobijem od zadaj.“

„Menę pobiti, mene!“ odvrne oni, se obrne na peti in opazuje mladega moza z ravno tako velikim začudenjem kakor preziranjem. „Pojdite, pojdite, moj ljubi, vi ste tepec!“ Nato pristavi polglasno, kakor bi govoril sam s seboj:

„To se človeku gabi; kako nekaj izvrstnega za Njegovo Velikanstvo, ki povsodi išče junakov za svoje mušketirje!“

Komaj konča, ko d'Artagnan zamahne z mečem po njem tako divje, da bi bila to najbrže njegova poslednja šala, če bi hitro ne odskočil. Tujec končno spozna, da je stvar postala resna, potegne svoj meč iz nožnice, pozdravi svojega nasprotnika in nastopi. Toda v istem hipu njegova dva poslušalca in krčmar padejo po d'Artagnanu, jeden s kolcem, drugi z lopato in tretji z burkljami. Na ta način je bil napad odbit tako hitro in tako popolnoma, da nasprotnik d'Artagnana, ki je stal proti množici udarcev sam, mirno vtakne svoj meč v nožnico ter postane iz sobojevnika samo gledalec boja, uloga, kateri se prepusti s svojo običajno hladnokrvnostjo, — a kljub temu mrmrajoč:

„Kuga naj podavi Gaskonce! Posadite ga na njegovega oranžastega konja, in ide naj svojo pot!“

„Prej ne, da ubijem tebe, strahopetnež!“ zakriči d'Artagnan, braneč se, kolikor mu je bilo mogoče, ne

ta, da se v deželnem zboru kranjskem od naše strani z nemško frakcijo ni sklenilo nikako premirje, in nikako politično zavezništvo. Šuklje to dobro ve, a v novejšem času čital je mnogo knjig starih jezuitov, in preobdala je duh teh knjig, zategadelj zavija in pači resnico. In to pri polni zavesti, a v zlic temu mu je v govoru vsaka druga beseda: poštenost, poštenost in poštenost! Šuklje ne dvomi o zavezništvu z nemško frakcijo, njemu je to jasno in očitno. Jaz pa vprašam gospoda dvornega svetnika, kje se kaže tako zavezništvo? Ali morda v tem, da pri državno-zborskih volitvah Nemci glasujejo za kandidata klerikalne stranke, kakor zadnjič v Kočevju? Ali morda v tem, da so tudi ljubljanski Nemci pri zadnji državnozborni volitvi proti meni postavili svojega kandidata, ter za njega spravili zadnjega svojega moža na volišče? Ali končno morda v tem, da grof Barbo, ko hočeta Tavčar in Graselli Šustersičevo otročje obstrukcijo ad absurdum spraviti, glasuje s klerikalnimi deželnimi odborniki, v sled česar je Šustersič po „Slovencu“ od veselja do neba skakal? To bi bila čudna alijanca, če bi se kazala v taki podobi! Suho dejstvo je, — in na tem vsa Šukljeta gostobesednost niti pičice spremeniti ne more — da je naša stranka z zastopniki velikega posestva v deželnem zboru sklenila dogovor, ki obsega samo dve točki: a) obe stranki glasujeta za jednako podporo obema glediščema; b) iz cele zbornice voli se v deželni odbor člen slovenske napredne stranke, dočim se iz deželnega odbora delegira v deželni šolski svet slovenski napredni odbornik in pa odbornik velikega posestva. To je vse! Kar se je dogovorilo, velja le za deželni zbor; izven zbornice pa imati obe stranki v vsakem pogledu proste roke, in če bodo Nemci kdaj silili v slovenske interese, zapoditi jih hočemo s tisto možato odločnostjo, katero je Šuklje dosedaj kazal — v menjavi svojih načel! Dalje si usojam trditi, da je bil dogovor glede gledišča plod tiste divje gonje, katero so klerikalci vprizorili proti slovenskemu gledišču. Da bi ti možje moč v rokah imeli, bi to gledišče niti belica ne videlo. Zasluga narodno-napredne stranke je, da je rešila slovensko gledišče; ta zasluga pa se danes — posebno po naših političnih pivnicah — ne ceni previsoko. Ali bodočnost bode brezupno pravičnejše sodila, in to je, kar me tolaži. Dogovor glede deželnega odbora in deželnega šolskega sveta pa je bil plod razsodne in pametne taktike, ki zahteva, da deželni odbor ne sme imeti klerikalne večine. Deželni šolski svet ne prihaja posebno v poštev, ker je tako vstrojen, da ima vlada v njem vsikdar večino. Če so ljudje, ki pozitivno vero izkoriščajo za taktično sredstvo, čemu naj bi se nam omenjena taktika v zlo štela? Nasprotno, meni se ta taktika razsodna in pametna vidi, ker se je po njih uničil klerikalni vpliv v deželnem odboru. V ti jami pa se je rodil tisti vik in krik, kojega že nekaj let goni cela klerikalna garda

proti nemski zvezi. In bolj kot je prazna butica, glasneje kriči! Pri tem pa jim ni za narodnost, pač pa za izgubljeni klerikalni vpliv. Tako je bil rekel dr. Šustersič.“

Konsumi pokajo. — Katoliški konsum v Dobu na Kranjskem je sel te dni v konkurs. Pokalo je v tem konsumu že dlje časa — sedaj je pa počilo. Škoda seveda plača — kmet! To pa ni edini konsum, ki je sel te dni v konkurz. Tudi konsum v Dolenji vasi pri Ribnici je bil končno primoran napovedati konkurs. Primanjkljaj znaša okroglo 10.000 K. Kmetje bodo vzlic svoji brezmejni pobožnosti še grdo preklinjali, ko bodo morali to škodo — plačati. V farovžu niso prav nič zadovoljni, da je prišlo do konkurza. Duhovni gospodje bi bili najraje videli, da bi konsumarji še nekaj časa vlekli to butaro. Pri nekem krstu je namreč duhovnik rekel betru: Štoda, da ste napovedali zdaj konkurz, ko bodo — volitve. Duhovnim gospodom bi bilo torej ljubše, če bi bila škoda še večja, samo da bi se volitve završile pred konkurzom. Tako se jim smili kmet. Sicer pa dobe Dolenjevaščani te dni nov dokaz, kake sadove rodi duhovniško reševanje kmeta. Ta dokaz jim prinese uradni sluga v obliki obtožnic. Državno pravdnstvo v Novem mestu toži 17 konsumarjev in revizorja „Gosp. zveze“ Seliskarja zaradi falsificiranja bilanc in računskih sklepov, poslovodjo Žuzka — nekega drugega konsumarja pa zaradi poneverjenja.

Trg sv. Jerneja v ponedeljek je bil obiskan še prilično nepreslabo, vidi se pa, da taki trgi pojemajo od leta do leta. Živahno je bilo na živinskem trgu, živina pa je bila jako draga. Trg je bil prinesel za en dan malo več prometa v sicer prazne goriske ulice. —

Obrtno-nadaljevalna šola v Nabrežini. — Iz Nabrežine nam pišejo: S 1. septembrom t. l. prične zopet pouk na tukajšnji obrtno-nadaljevalni šoli za klesarje (kamnoseke). Ta šola je velike važnosti posebno za revne prebivalce Krasa, v katerem so zakoniti veliki zakladi lepega kraškega marmorja, ki se povsod visoko ceni. Treba je znati ga le obdelati. To pa se nauči v klesarski šoli in pri klesarskih mojstrih v Nabrežini. V šolo se sprejemajo dečki, ki so z dobrim uspehom dovršili vsakdanjo šolo. Priidni učenci dobe tudi konecletne denarne podpore. Starši, dajte torej svoje sinove kateremu tukajšnjemu mojstru v pouk, in o kolikor možno kmalu. Če se s klesarsko obrtjo preživlja skoraj tisoč laskih delavcev, zakaj bi se ne tudi par sto slovenskih in to še v svoji domaćini?!

Tudi za delavce-pomočnike začne svoboden tečaj s 1. septembrom t. l. in sicer le v strokovnem risanju za klesarstvo. Mladenci, uporabite to ugodno priliko!

Bralno društvo „Dornberg-Založbe“ vabi na veliko narodno veselico s plesom, katero priredi v Dornbergu v nedeljo dne 30. avgusta 1903 na dvorišču g. Albina Ši-

nigoja. Glavna točka programa je narodna igra „Deseti brat“ (v petih dejanjih.) Obenem nastopajo tudi tamburasi in pevci z par točkami. Vpored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Canč: „Iz naroda za narod“, godba, udarja tamburški zbor iz Dornberga in Komna. 3. Fr. Govekar: „Deseti brat“. Narodna igra v 5 dejanjih, izvajajo domači diletantje. 4. Hribar: „Slavček spev“, poje domači možki zbor. Začetek veselice točno ob 3. uri popoldne. Po veselici se vrši ples, pri katerem svira godba iz Prvatinje pod vodstvom gosp. Hönig-a iz Gorice; ista svira tudi med posameznimi dejanji igre.

Vstopnina k veselici 50 vin., I. sedeži 1 K 50 vin., II. sedeži 1 K, III. sedeži 50 v. Vstop k plesu, ki se vrši v ventkih po 5 komadov, stane 1 K, in je dovoljen le udom in povabljenim gostom.

Poskrbelo se je tudi poseben vlak, kateri vozi iz Ajdovščine proti Gorici točno ob 12. (popoldne) in iz Gorice proti Ajdovščini točno ob 2.10 popoldne. Odpeljejo se pa gostje lahko iz Dornberga proti Gorici ob 10. uri zvečer in proti Ajdovščini ob 11. uri zvečer. Zvečer čarobna razsvetljava z umetnimi ognji. K obilni udeležbi vabi vse rodoljube odbor.

Vojaško-veteransko društvo v Sovodnjah priredi v nedeljo dne 30. t. m. javno tombolo s plesom na navadnih prostori v Sovodnjah. Dobitki: cinkovina 80 K; tombola 160 K. Srečke se prodajajo po 40 vin. Začetek tombole ob 4. uri popoldne. Pred in po tomboli in pri plesu svira godba iz Mavhinj, K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Ni res, da se je vstrelila v Bracanu komiesa Manzano. Vse drugo o dolgovi in begu conte Manzano je resnično ali vest o umoru je izmišljena. Komiesa niti ni v Bracanu. Vest o njeni smrti je prinesel prvi tuk. „Gazzettino“, ki pa jo sedaj prekljuje.

Napadli so v noči od nedelje na ponedeljek gluhonemega delavca v Bramovi opekarni Fr. Dvořaka iz Prage. Ranjen je bil z nožem v hrbet. Spravili so ga v tukajšnjo bolnišnico.

Fotograf g. A. Jerkič naznanja, da pride v kratkem na Tolminsko, kjer bo osebno slikal ter sprejemal naročila. Ostane tam par dni.

Pogreške v dieti odpravlja ro-gaska voda „Styria“-vrelca (zdravilna voda). K vinu, kojaku itd. prednjači voda „Tempel“-vrelca.

Razgled po svetu.

Deželni zbori bodo sklicani, kakor se čuje sedaj, po večini sredi meseca septembra na zasedanja, ki utegnejo glede na položaj v posameznih deželah trajati več ali manj časa.

Cesar v Budimpešti. — Cesar sprejema v Budimpešti razne politike, da čuje mnenje o položaju z raznih strani ter se bo mogel končno odločiti, kdo bi bil oni mož, ki bi stopil na površje sedaj po padcu Khuenov. 22. t. m. je cesar sprejel najprej ministra zunanjih del grofa Goluchowskega v posebni avdijenci. Pozneje so bili sprejeti bivša ministrska predsednika grof Julij Szapary in dr. Wekerle, finančni minister Lukacs in poslanec Holossy. — 21. t. m. sprejeti politiki so vsi cesarju razložili svoje mnenje o položaju in mu svetovali, naj ugodni zahte-

vam glede armade. Cesar je rekel: Jaz sem star mož in sem pač zaslužil, da se mi da mir. Jaz ne poznam nobenega vladarja, ki bi po tako dolgem vladanju in v taki starosti imel toliko skrbi kakor jaz. Tudi je cesar rekel: Čutim, da sem nervozen in bolan. — Vsi politiki, ki so bili potem pri cesarju, imajo utis, da cesar neče privoliti v nikake koncesije ali samo v prav majhne. Tudi se zopet raznaša govorica, da se hoče odpovedati kroni, katera vest pa se z merodajne strani energično dementuje.

Avdijence pri cesarju se bodo vršile se tekom tega tedna. Sprejet je bil Wekerle, pozneje Lukacs, člani opozicije pa ne pridejo v avdijenco k cesarju.

Lord Salisbury. — V Londonu je umrl v soboto eden najodličnejših angleških državnikov, lord Salisbury. Rojen je bil leta 1830. Ircem je bil Salisbury neizprosni sovražnik. Zato je bil tudi sovražnik Gladstoneov. L. 1895. je prorokoval v parlamentu razpad Turčije.

Laške paralelke pri sv. Ivanu in slovenske ljudske šole v Trstu. — Na shodu pri sv. Ivanu, ki se je vršil v nedeljo ter bil dobro obiskan, je bila vsprejeta sledeča resolucija:

Okoličanski in tržaški Slovenci, zbrani na javnem ljudskem shodu pri Sv. Ivanu dne 23. avgusta t. l.

1. protestirajo svečano proti sklepu mestnega sveta tržaškega, da se ustanovijo italijanske paralelke na ljudski soli pri Sv. Ivanu;
2. pozivljajo c. kr. vlado, da sistira ta sklep in prepreči otvoritev rečenih paralelk;
3. pričakujemo od državnih oblastij, da ustanove čim preje slovensko ljudsko šolo v Trstu.

Menotti Garibaldi. — V Rimu je v soboto umrl titularni general Menotti Garibaldi, sin velikega očeta Josipa Garibaldija.

V Budimpešti so pogorela velika skladišča pariskega blaga trdke Goldberg. 13 oseb je baje naslo smrt v ognju, mnogo je ranjenih.

V Macedoniji. — Turki vojaki, ki so se peljali iz Soluna v notranje pokrajine, so na postaji Zelenice izstopili ter začeli loviti bolgarske delavce. Pet delavcev so ubili. Avstro-ogrsko poslanstvo je zaradi tega dogodka poslalo turški vladi odločno noto. Veliki vezir Fehid paša je naročil železniškim družbam, da morajo odpustiti vse uslužbence bolgarske narodnosti. Pri pogrebu umorjenega ruskega konzula Rostkovskega so turške oblasti prepovedale udeležbo kristjanskemu prebivalstvu, proti čemu je ruski konzularni agent Mandelstamm protestiral. Med Vizovicem in Solunom so vstasi dvakrat poskušali razstreliti vojaški vlak. Trije turški vojaki so mrtvi. Grki so začeli zadnji čas postopati po turški navadi. Neki grški slotnik je s svojim oddelkom izropal dve vasi pri Kostoru.

da bi se le za korak umaknil pred svojimi nasprotniki, ki so neusmiljeno udarjali po njem.

»Novo bahanje,« zamrmra plemič. »Pri moji časti, ti Gaskonci so nepoboljšljivi! Le nadaljujte ples, ko hoče na vsak način. Kadar se naveliča, že pove, da ima dovolj.«

Toda tujec še ni vedel, s kako vrsto trmoglavosti ima opraviti; d' Artagnan ni bil človek, ki bi koga prosil milosti. Boj se je torej nadaljeval še nekaj sekund; d' Artagnan končno izmučen spusti svoj meč, ki ga je zlomil udarec kolca, na tla. Drugi udarec, ki ga zadene na čelo, ga krvavega in skoro nezvestnega pobje na tla.

Ravno v tem hipu so pričeli od vseh strani vreti na prizorišče. Krčmar, ki se je bal škandala, je s pomočjo svojih natakarnjev odnesel ranjenca v kuhinjo, kjer je ta našel prvo pomoč.

Kar se tiče plemiča, se je vrnil na svoj prostor ob oknu in nekako nestrpno gledal na to množico, ki ga je, kakor je bilo videti, spravljala s svojo prisotnostjo v precejšnjo zlovoljnost.

»Torej, kako je z blaznikom?« vpraša, ko se vsled škripanja vrat obrne in vidi vstopiti krčmarja, ki je prišel vprašat, kako se počuti on.

»Vaša Ekscelenca je pač zdrava in neranjena?« vpraša krčmar.

»Da, popolnoma zdrava in neranjena, moj ljubi krčmar, in jaz vas s svoje strani vprašam, kaj je z našim mladim možem.«

»Postalo mu je boljše,« odvrne krčmar; »zdaj je omedlel popolnoma.«

»Res?« vzklikne plemič.

»Toda predno je omedlel, je zbral še enkrat vse svoje moči, da bi poklical vas in vas izzival.«

»Toda ali je ta mladenič poosobljeni hudič?« vzklikne plemič začudeno.

»Ah, ne, Vaša Ekscelenca, to ni hudič,« odvrne krčmar z izrazom preziranja, »kajti tekom njegove omotice smo ga preiskali, in v svoji torbi je imel samo jedno srajco in v svoji mošnji samo dvanajst tolarjev; a ko je omedleval, je kljub temu rekel, če bi se kaj takega pripetilo v Parizu, da bi vi to obžalovali na mestu, dočim bodete tako obžalovali šele pozneje.«

»Torej mora biti kak preoblečen princ,« reče tujec hladno.

»Povedal sem vam,« pripomni krčmar, »da se bodete vedeli čuvati.«

»Ali v svoji jezi ni imenoval nikakega imena?«

»O, da; vdaril je z roko na svoj žep in rekel: »Bodemo videli, kaj bode rekel gospod de Tréville na to razžaljenje, prizadeto njegovemu varovanec!«

»Gospod de Tréville?« pravi tujec in postane pozoren; »vdaril je z roko ob svoj žep in izgovoril ime gospoda de Tréville?... Ko je bil mladi mož v omedlevici, moj ljubi krčmar, sem prepričan, gotovo niste zamudili pogledati v ta žep. Kaj je bilo notri?«

»Pismo, naslovljeno na gospoda de Tréville, kapitana mušketirjev.«

»V resnici!«

»Kakor res imam čast, povedati vam to, Ekscelenca.«

Krčmar, ki ni bil posebno bistroumen, ni opazil utisa, katerega so napravile njegove besede na tujčevu obličju. Ta pa zapusti prostor pri oknu, kjer se je vpiral s komolcem na podoknice, ter kakor vznemirjen namrši obrvi.

»Hudič!« zamrmra skozi zobe, »ali naj bi bil Tréville poslal na me tega Gaskonca? Zelo mlad je še; toda mečev sunek ostane mečev sunek, naj bode

oni, od katerega prihaja, star kolikorkoli. In napram otroku ima človek manj nezaupanja kakor napram vsakemu drugemu. Mnogokrat zadostuje majhna ovira, da prekriža velik načrt.«

In tujec se zatopi v razmišljanje, trajajoče nekoliko minut.

»Čujte, krčmar,« pravi, »ali me ne morete oprostiti tega blaznega človeka? Med nama rečeno, ne želim ga usmrteiti, in vendar,« pristavi s hladno grozečim izrazom na obličju, »vendar mi je v nadlego. Kje pa je?«

»V sobi moje žene, kjer ga obvezujejo; v prvem nadstropju.«

»Ali ima vse svoje stvari pri sebi? Ali ni pustil svojega jopiča spodaj?«

»Ne, vse to je spodaj v kuhinji. Toda ker vam je v nadlego, ta mladi tepec...«

»Brezdvomno. V vaši krčmi napravljata škandal, katerega dostojni ljudje ne morejo prenašati. Pojdite v svojo sobo, napravite mi račun in obvestite mojega slugo.«

»Kaj! Gospod nas že hoče zapustiti?«

»Saj dobro veste, ker sem naročil osedlati konja. Ali se ni zgodilo tako?«

»Da, zgodilo se je, in kakor je Vaša Ekscelenca mogla videti, je konj pred glavnimi vrati popolnoma pripravljen na pot.«

»Dobro, torej storite, kakor sem vam ravnokar rekel.«

»Kako!« pravi krčmar pri sebi, »ali naj bi se bal tega mladiča?«

Toda pogled iz zapovedujočih tujčevih oči prekine njegovo razmišljanje. Zato ponižno pozdravi in odide.

„Trgovsko bolniško in podporno društvo“ v Ljubljani so si znali Nemci držati v svojih rokah, imeli so v zastopstvu večino in odločilen vpliv. Ali končno je moralo tudi tu potiti ter preiti društvo v slovenske roke. To se je zgodilo v nedeljo pri volitvi. Izvoljeni so v odbor sami Slovenci. Naceloval pa bo društvu veletržec Knez.

Proces Humbertov je skonal v soboto v Parizu. Ta sleparska družba si je znala tekom let na razne zvite načine priboriti milijone, ali slednjič jo je zadela roka pravice. Terezija in Fr. Humbert sta obsojena na 5 let ječe, Roman H. in Em. na 3, ozir. 2.

Skupščina dalmatinskih Srbov. — Imeli so v nedeljo 16. t. m. veliko skupščino, na kateri so sprejeli med velikim odobravanjem med drugim tudi resolucijo odbora o slogi Srbov in Hrvatov. Po tej resoluciji želijo Srbi sloge z brati Hrvati ter pooblašajo upravni odbor stranke, da se dogovori o tem s Hrvati in zaključki dogovorov morajo biti obvezni za vsakega člana srbske stranke.

Laški kralj in kraljica prideta jutri v Videm na razstavo. Dospeta v Videm ob 8. uri zjutraj, odpotujeta pa popoldne ob 4. Prvotno je bilo določeno, da pride kralj sam, ali ko je videmski sindac s predsednikom razstave in predsednikom dež. poslanstva prusi brzojavno kraljico, in sicer v imenu Furlank, naj pride v Videm, se je odločila za pot tudi kraljica Jelena. V posebni brzojavki se je sporočilo iz kraljevske hiše v Videm, da je kraljica vesela vabila ter se mu drage volje odzove.

Promet med Avstrijo in Ogrsko. — Glasom izkaza statističnega urada o prometu med Avstrijo in Ogrsko je znašel uvoz iz Ogrske v Avstrijo v juliju 1903. 71.8 milijonov K, izvoz na Ogrsko pa 75.5 milijonov K. Od 1. januarja do vstetega julija je znašala vrednost uvoza iz Ogrske 483.8 milijonov K (14.8 milijonov več, nego v isti dobi prošlega leta); izvoz na Ogrsko 505.1 milijonov (31.7 milijonov več). Provizorična trgovinska bilanca za to dobo kaže aktivum 21.3 milijonov nasproti 4.4 v istej periodi l. 1902.

Vseslovanska razstava v Petrogradu. — „Dniwnik Warszawski“ poroča o vseslovanski razstavi sledeče: Vseslovanska razstava, ki se je imela vršiti l. 1904. v Petrogradu, odnešana je do l. 1906., in sicer radi ga, ker je Rusija sklenila kolikor mogoče bilno in sijajno sodelovati na tej razstavi. Rusija ima v prvi vrsti pred okom kulturne je, trgovske osnove so se le na drugem mestu. Čehi pa želijo pred vsem zboljšati svoje trgovinske zveze. Od češke strani pisalo se je pristojnemu odboru v Petrograd, da je industrija na Českem ravno tako razvita, kakor v Nemčiji in da je za Čeha od največjega interesa, da najdejo v Rusiji skladišča za svoje izdelke. Rusija nima razloga dajati prednosti nemškim izdelkom. Čehi grede že tako daleč, da sedaj nabirajo denar, da se bo moglo kmalu pričeti s pripravljalnimi

deli za gradnjo kanala, ki bo spajal Vltavo in Donavo. Čehi nameravajo namreč vsjo svojo izvozno trgovino pošiljati po tem kanalu do Črnega morja, a ne kakor do sedaj, preko Hamburga. Do sedaj je v to svrhu nabranih že en milijon kron, in izjavljajo, da se nabere v kratkem času še toliko, ako bode to potrebno. Tudi pruski in avstrijski Poljaki bodo sodelovali na vseslovanski razstavi v Petrogradu, ako bo lista službena, kakor tudi bo.

Fran Wilhelmov
odvajajoči čaj
FRANA WILHELMA
Lekarnarja in c. kr. dvernega zalagatelja
v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko
se dobi v vsaki lekarni 1 zavitek za 2 kroni
avstr. veljave.
Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatev direktno.
Poštni zavoj 15 zavitev 24 kron franko
na vsako avstro-ogersko pošto.
V znak pristnosti je na omotu grb občine trga Neunkirchen (devet cerkva).

Razglas.
V konkurzno maso »Mlekarske zadruge v Črnem Vrhu« spadajoča mlekarstva priprava se bode

dne 3. septembra t. l.
od 10. ure dopoldne naprej v zadružnih prostorih v Črnem Vrhu razprodajala po javni dražbi.

Kar bi se na dražbi ne prodalo, proda potem upravnik konkurzno maso pod roko.

Mlekarna, ki je obstala komaj 2 leti, opremljena je z najnovejšimi potrebnostmi za ročno in za parno delo ter se zlasti nove mlekarne, ki še nimajo oprave, in starejše, ki hočejo svojo opravo popolniti in namesto ročne uporabljati parno gonilno moč, opozarjajo na to zelo ugodno prilžnost, nabaviti si po ceni lepo opravo.

Inventar in cenilni zapisnik je na pregled pri upravniku konkurzne mase, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

Upravnik konkurzne mase
dr. Fran Horvat, c. kr. notar v Idriji.

Na stanovanje,
hrano in brezplačno poučevanje
se sprejme 5-6 učencev. — Naslov pové upravništvo.

Sprejme se na stanovanje
in hrano
dva 10-14-letna dečka v dobro, pošteno slovensko družino. Naslov pové upravništvo.

Išče se
za neko novo agencijsko podjetje v Gorici pripravno in spretno osebo, katera bi imela veselje do potovanja po Goriškem v svrhu akvizicije odjemalcev, za več deloma že dobro upeljanih predmetov. — Prednost imajo mlajši vpokojenci poštenega značaja, zmožni obeh deželnih jezikov, z veseljem do trgovine in vporabljeni tudi v pisarni. Plača po dogovoru. Nastop lahko takoj. Pismene ponudbe na upravništvo tega lista do 1. septembra t. l. pod geslom „Pridnost“.

Dr. Marij Bresca
kirurški zdravnik
naznanja, da je otvoril svoj ambulatorij v pritličju hiše št. 8. na cesti Frana Josipa, kjer zdravi posebno bolezni v grlu nosu in ušesih — Sprejema od 10-11 dop. in od 3-4 pop.

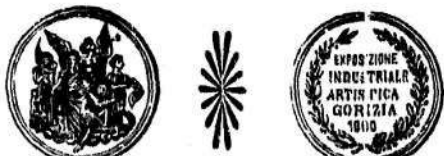
Oglas.
Semenj v Renčah, kateri je bil do sedaj 6. septembra vsakega leta, bode odslej dalje z dovoljenjem visokega c. kr. namestništva v Trstu vedno prvi ponedeljek v septembru vsakega leta.

Županstvo v Renčah,
dne 10. avgusta 1903.
Župan: **Merljak.**

Elegantne zalepke za
„Šaljivo pošto“
vedno v zalogi pri Iv. Bonacu v Ljubljani.
Cena 100 komadov K 3.-

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča
pristna bela in črna vina iz vlpavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerne. Poštožna poštoma.

Fran Melinek
krčmar in zidarSKI mojster na Vrhovljah št. 30 „Na Planini“ priporoča svojo
gostilno,
kjer toči pristna domača bela in črna vina in vedno sveže pivo. Ima izvrstno kuhinjo z mizlimi in gorkimi jedili ter prenočišča za putnike in hleve za konje.
Cene zmerne.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz
v Gorici, Ozka ulica št. 1.
izvršuje vsa naročila spadajoča v kleparsko troko z največjo natančnostjo. — Izvršuje vpeljavo in popravo strelovodov.

Naznanilo.
Podpisani naznanjam slavn. občinstvu, da imam razun pekarije v Gorici v Raštelju št. 29. tudi
ново pekarijo v Kanalu
na glavnem trgu.
Priporočam domačinom ter rojakom po soški dolini vedno sveži kruh vsake vrste. Nadalje sprejemam tudi od zasebnikov kruh v peko, katerega spečem po ugodnih cenah. Imam tudi zalogo moke raznih vrst, po ugodnih cenah.
Jožef Valentincič,
pekovski mojster v Gorici in v Kanalu.

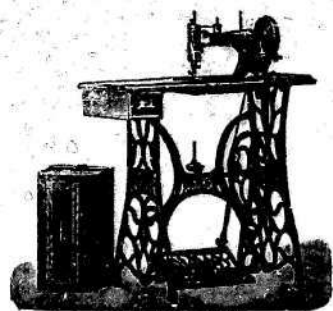
»Milady ta ptiček ne sme opaziti,« nadaljuje tujec; »kmalu mora priti mimo; določeni čas je že celo minul. Na vsak način je boljše, da zasedem konja in ji jezdim naproti... Samo če bi mogel izvedeti, kaj stoji v onem pismu, naslovljenem na Trévilla!«
In tujec odide neprestano mrmrajoč proti kuhinji. Krčmar, ki ni dvomil o tem, da je samo prisotnost mladeniča pregnala neznanca iz njegove krčme, med tem zopet odide v prvo nadstropje k svoji ženi, kjer končno najde d'Artagnana pri zavesti. Ko mu pojasni, da bi mogel imeti sitnosti s policijo, ker je nekaj prepirla z visokim gospodom — kajti po krčmarju misli tujec ni mogel biti drugega, kakor visok gospod —, sklone kljub svoji slabosti vstati in nagajati svojo pot. Še na pol omamljen torej d'Artagnan vstane, brez jopiča in z glavo, zavito v platno cunje, in prične stopati po stopnicah. Toda ko pride v kuhinjo, opazi pred vsem drugim svojega smehovalca, mirno stoječega poleg težke kočije, v katero sta bila vprežena dva velika normandska konja.
Govoril je z damo, katere glava je bila v oknu kočije videti kakor v okviru in ki je bila stara dvajset do dvaindvajset let. Omenili smo že, s kako hitrostjo je d'Artagnan preiskal nov obraz; tudi zdaj je videl na prvi pogled, da je dama mlada in lepa. Ta lepota ga je iznenadila tim bolj, ker je bila južnim krajem, v katerih je prebival do tedaj, popolnoma tuja. Bila je blondinka bledega obraza, dolgih las, ki so se ji v kodrih vsipali na rame, velikih modrih oči, ki so bile polne poželjivosti, rožnatih ustnic in kakor alabaster belih rok.
»Njegova Eminenca mi torej zapoveduje...?« pravi dama.
»Vrniti se takoj na Angleško in ga neposredno obvestiti, če bi vojvoda zapustil London.«

»In kakšna druga navodila mi še daje?« vpraša lepa potnica.
»Zaprta so v tej škafli, katere ne smete odpreti prej kakor onstran kanala.«
»Izvrstno; in kaj napravite vi?«
»Vrnem se v Paris.«
»Ne da bi kaznovali tega nesramnega mladiča?« vpraša dama.
Neznanec hoče odgovoriti; toda v hipu, ko odpre usta, prihiti na prag d'Artagnan, ki je vse slišal.
»Ta nesramni mladič kaznuje sam druge,« zakriči, »in trdno upam, da se mu oni, katerega mora kaznovati, to pot ne izvije kakor prvič.«
»Da se mu to pot ne izvije?« ponovi tujec in nagubani čelo.
»Ne, mislim si, da si v prisotnosti dame ne bode te upali bežati.«
»Pomnite,« zakliče Milady, ko vidi, da je plemič položil roko na svoj meč, »pomnite, da najmanjša zakašnitev lahko pokvari vse.«
»Prav imate,« odvrne plemič; »potujte torej svojo pot, jaz tudi odrinem.«
In poklonivši se dami odhiti k svojemu konju, dočim voznik močno udari z bičem po svojih konjih. Obe osebi odideta v galopu, oddaljujé se vsaka na drugo stran ceste.
»In vaš račun?« zakliče krčmar, katerega naklonjenost napram popotniku se je izpremenila v globoko zaničevanje, ko je videl, da odhaja, ne da bi plačal svoj račun.
»Plačaj, zarobljenec!« zakliče popotnik, še vedno v galopu, svojemu slugi, ki vrže krčmarju pred noge dva ali tri srebrnjake ter nato oddirja za svojim gospodarjem.
»Ah, strahopetec! ah, bedni človek! ah, preoble-

čeni plemič!« zakriči d'Artagnan in se vrže za slugo. Toda ranjenec je bil še preslab, da bi prenesel tak napor. Komaj napravi deset korakov, ko mu prične šumeti v ušesih, vrteti se mu pred očmi ter kri siliti v glavo, da se zgrudi sredi ceste, še vedno kliče: »Strahopetec! strahopetec! strahopetec!«
»Res je zelo strahopeten,« zamrmra krčmar, bližaje se d'Artagnanu, ker je hotel ubogega mladeniča zopet pridobiti za se, kakor v basni čaplja na večer svojega polža.
»Da, zelo strahopeten,« zašepeta d'Artagnan; »toda ona je zelo lepa!«
»Katera ona?« vpraša krčmar.
»Milady,« zastoka d'Artagnan.
In v drugič ga obide nezavest.
»Vse jedno,« pravi krčmar, »ona dva izgubim, toda ta mi ostane in gotovo ga bodem znal nekaj dnij obdržati pri sebi. To da vedno še najst tolarjev dobička.«
Znano je, da so najst tolarji tvorili svoto, katero je imel d'Artagnan še v svoji mošnji.
Za najst dnij bolezni je krčmar računil po tolar na dan; toda računil je brez svojega popotnika. Drugo jutro je d'Artagnan vstal že ob petih, šel v kuhinjo kar sam, zahteval razun nekaterih drugih sestavin, katerih sezonek se ni ohranil do danes, vina, olja in rožmarina ter z receptom svoje matere v roki napravil mazilo, s katerim je drgnil svoje mnogečestvilne rane, obezal se sam in ni trpel, da bi poklicali zdravnika. Skoro gotovo vsled upliva ciganskega mazila in tudi vsled neprisotnosti zdravnika je bil d'Artagnan še isti večer zopet na nogah in drugi dan že skoro za silo zdrav.

(Dalje pride).

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najbolji.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno nihi ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno.

Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje (recamiranje) ter se pončuje brezplačno.

Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 .et.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

Saloga Pfaffovih šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio Štev. 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Priznanje Ilirskih testenin iz krogov veleposestva.

Gospodoma

Žnideršič & Valenčič

Ilir. Bistrica.

Z Vašimi testeninami sem popolnoma zadovoljna, ker so res najizvrstnejše od vseh, kar sem jih poskusila.

Tolsti vrh (St. Jernej) Dolenjsko 12. januarja 1902.

Marija Rudež, grajščakinja.

!!! Pozor !!!

Vsem, kateri bolehaajo na želodcu

in težkej prebavi,

daje **gotovo pomoč** in povrača zrušeno zdravje

jedino pristna

Germanova zdravilna življenjska esenca,

katera je nenadkriljivo sredstvo in deluje z največjim uspehom pri vseh žel. dñnih boleznih, kakor: slaba prebava, pomanjkanje teka, želodčna oteklina, napihovanje, podrigovanje, zgaga, zlatenica, omotica, glavobol, krč itd. **Germanova zdravilna življenjska esenca** pomaga proti jeternim in sleznim boleznim, proti hemoroidam, čisti po-kvarjeno kri in izločuje vse nečiste sokove iz krvi.

Germanova zdravilna življenjska esenca odganja zastale vetrove in neznesne gliste, a onim, kateri ni povrača izgubljeni tek in voljo do jedi, donša mnogo za okrepjenje telesa!

Germanova zdravilna življenjska esenca pomagala je že več ljudem, kateri so jako veliko potrošili za razna zdravila brez uspeha, kateri se pomoči nihi več nadjali niso.

Germanova zdravilna življenjska esenca pripravlja se iz blagodelujočih, povse neškodljivih rastlinskih sokov, je jako prijetnega okusa, tako da ga lahko uživajo tudi občutljive osebe, žene in otroci, kateri drugih zdravil jemati ne morejo.

Cena steklenici 1 K 40 vin, s pošto se ne pošilja menj nego 2 steklenici, za vozni list in odpravo 40 vin. več, in to samo po povzetju ali v naprej doposlauem znesku.

Glavna zaloga kamor naj se vse naročbe naslovljajo

Lekarna „pri črnem orlu“ K. German
v Belovaru, Hrvaško.

Znamenje pristnosti ima vsak zavitek tiskano ime tvrdke ljeka na „k črnem orlu“ K. Germana u Belovaru. Zato išči izključno pravo Germanovo zdravilno življenjsko esenco, in ako se ti ponuja druga, navad o bolja ali ravno tako dobra, ne vzemi jo, ako jo tam ne dobiš — naroči po pošti.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4½%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. dec. 1902:

Deleži: a) podpisani	K	943.200-—
b) vplačani		305.874-50
Dana posejila		1.248.171-07
Dopolnilni zaklad		244.139-23
Vloge		912.745-25

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoca tovarna stolov Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in sol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

natančno in trpežno izdelane
stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje tvrdka najnovejše obsirne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastojn in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Rimske toplice v Tržiču

(Monfalcone)

= in blatne kopelji =

priporočane po najboljših zdravnikih proti bolečinam v bedrih, revmatizmu, ženskimi boleznimi itd. itd.

Dopolnilno zdravljenje: z elektriciteto, tako zvano »tremolaterapia in masažo«. Posvetovalni zdravnik dr. G. pl. Camti.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikaličnih predmetov, katerega pošilja zastojn in poštne proste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Kout št. 249. — (Češko).

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kernu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

Odlikovana mizarska in strugarska delavnica.

Anton Černigoj

(društvenik »Mizarske zadruge«)
v Gorici, Tržaška ulica št. 18.

Priporoča svoje mizarske izdelke vseh slogov, in za vsaki stan. Izdeluje tudi vsakovrstne strugarske izdelke točno po naročilu. Vsa naročila preskrbi v najkrajšem času po zmernih cenah.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačano odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši
Gospodskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Dobi se povsod!

Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Pri nakupu naj se pazi na ime „Schicht“ in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: Humbert Bozzini -- Gorica.

